EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR

CS

Tisková zpráva

Lucemburk 23. ledna 2018

Postup při makroekonomické nerovnováze: dobrá koncepce, ale neúčinné uplatňování, říkají auditoři EU

Evropská komise neuplatňuje postup při makroekonomické nerovnováze způsobem, který by zajišťoval účinnou prevenci a nápravu nerovnováh, uvádí se v nové zprávě Evropského účetního dvora. Auditoři dospěli k závěru, že obecně je postup při makroekonomické nerovnováze dobře koncipován a vychází z kvalitní analýzy. V určitých důležitých etapách je však spíše politický než technický.

Hlavním nástrojem pro řešení makroekonomické nerovnováhy jsou doporučení pro jednotlivé země, která vydává Komise. Podle auditorů jich však velmi málo bylo realizováno v podstatném rozsahu. Přestože za realizaci doporučení nesou odpovědnost členské státy, způsob, jakým Komise svá doporučení formuluje, má určité nedostatky, které rovněž přispěly k uvedenému nedostatečnému plnění.

Doporučení nejsou založena na zjištěných nerovnováhách a analýze možností, jak nerovnováhy snížit v přiměřeném časovém rámci, tvrdí auditoři. Místo toho se za relevantní možnost snížení nerovnováh označují reformy vycházející ze strategie Evropa 2020. V důsledku toho některá doporučení souvisejí s makroekonomickou nerovnováhou jen vzdáleně, pokud vůbec. V členských státech je pak obtížnější získat pro nápravná opatření veřejnou podporu. Doporučení v rámci postupu při makroekonomické nerovnováze nezohledňují fiskální politiku, přestože s vnější nerovnováhou a konkurenceschopností souvisí.

Auditoři upozorňují, že Komise nikdy nedoporučila aktivaci postupu při nadměrné nerovnováze, který spočívá v přísném systému monitorování, jehož součástí je možnost sankcí pro členské státy eurozóny, přestože v několika členských státech byla zjištěna přítomnost nadměrné nerovnováhy po delší časové období.

„Skutečnost, že se systematicky nezahajoval postup při nadměrné nerovnováze, snížila důvěryhodnost a účinnost postupu při makroekonomické nerovnováze,“ **uvedl Neven Mates, člen Evropského účetního dvora odpovědný za tuto zprávu.** *„Během našeho auditu Komise poskytla málo podkladů, které by vysvětlovaly, proč sbor komisařů nenavrhl postup při nadměrné nerovnováze uplatnit.“*

Postup při makroekonomické nerovnováze byl také oslaben tím, jakým způsobem Komise nerovnováhy klasifikuje. Nerovnováhy se sice určují na základě jednoznačných technických kritérií, ale neprovádí se jasné posouzení jejich závažnosti. Kritéria, podle nichž sbor komisařů přijímá konečná rozhodnutí, nejsou transparentní. Z důkazních informací navíc vyplývá, že na politické úrovni chybí formální rozhodovací

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních zjištěních zvláštní zprávy přijaté Evropským účetním dvorem.
Plné znění této zprávy je k dispozici na internetové stránce www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – tiskový mluvčí **T: (+352) 4398 47063** **M: (+352) 691 55 30 63**
Damijan Fišer – pracovník tiskového oddělení **T: (+352) 4398 45410** **M: (+352) 621 55 22 24**
12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg
E: press@eca.europa.eu **@EUAuditors** **eca.europa.eu**

proces.

Hloubkové přezkumy prováděné Komisí byly podle názoru auditorů kvalitní. Avšak tím, že plnohodnotné hloubkové přezkumy byly nahrazeny shrnutím ve zprávách o jednotlivých zemích, se snížila celková viditelnost postupu při makroekonomické nerovnováze a analýza možných způsobů řešení zjištěné nerovnováhy ustoupila v těchto dokumentech do pozadí nebo zcela chybí.

Některým hlediskům, jako například přelévání dopadů do dalších členských států a vlivu na eurozónu, se navíc nevěnuje přílišná pozornost, i když k určitým zlepšením v poslední době došlo.

Auditoři Komisi doporučují:

- vytvořit jasnou vazbu mezi doporučeními v rámci postupu při makroekonomické nerovnováze a konkrétní makroekonomickou nerovnováhou,

- v hloubkových přezkumech jasně charakterizovat závažnost nerovnováhy v členském státě,

- s výjimkou zvláštních okolností doporučovat aktivaci postupu při nadměrné nerovnováze, pokud důkazy nasvědčují tomu, že členský stát se s takovou nerovnováhou potýká,

- využít postup při makroekonomické nerovnováze k tomu, aby předložila doporučení v oblasti fiskální politiky členským státům, v nichž mají fiskální záležitosti přímý vliv na vnější nerovnováhu a konkurenceschopnost,

- výslovně se během postupu při makroekonomické nerovnováze zaměřovat na politiky, které mají nadnárodní dopad a mohou zesílit symetrické obnovování rovnováhy v rámci eurozóny,

- aby v případech, kdy nerovnováhu považuje za nadměrnou, byli příslušní komisaři k dispozici parlamentům členských států, aby mohli vysvětlit doporučení plynoucí z postupu při makroekonomické nerovnováze,

- klást větší důraz na postup při makroekonomické nerovnováze zlepšením všech komunikačních aspektů.

Poznámky pro redaktory

Postup při makroekonomické nerovnováze byl zaveden v roce 2011 s cílem napravit makroekonomické nerovnováhy v EU, a reagovat tak na absenci politických nástrojů, které umožňují vyhnout se nárůstu těchto nerovnováh, před krizí z roku 2008.

Postup při makroekonomické nerovnováze se uplatňuje v ročních cyklech. Na jeho začátku Evropská komise zveřejní ekonomické a finanční posouzení, označované jako zpráva mechanismu varování, uvádějící členské státy, které jsou ohroženy nerovnováhou a v nichž je potřeba provést další analýzu formou hloubkového přezkumu. Účelem hloubkového přezkumu je zjistit, zda se ve vybraném členském státě projevuje nerovnováha a zda je třeba ji považovat za nadměrnou. Na základě této analýzy by pak Evropská komise měla navrhnout doporučení pro jednotlivé země, která se po přijetí Radou předkládají členským státům k nápravě nerovnováhy.

Pokud Komise nerovnováhu považuje za nadměrnou, měla by Radě navrhnout aktivaci postupu při nadměrné nerovnováze. Jedná se o mechanismus posíleného dohledu, jehož součástí jsou možné sankce.

Zvláštní zpráva č. 3/2018 „Audit postupu při makroekonomické nerovnováze“ je k dispozici na internetové stránce EÚD (eca.europa.eu) ve 23 jazycích EU.